

A Szegedi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Szegeden, 2019. november 6. napján tartott fellebbezési nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

A testi sértés büntette miatt **vádltott neve** ellen indított büntetőügyben a **Szegedi Törvényszék** 2019. február 14. napján kihirdetett **9.B.1349/2018/14.** számú ítéletét **megváltoztatja** a következők szerint:

A vádlottat **megrovásban részesíti.**

Az elsőfokú eljárásban felmerült összesen 201.415,- (kettőszázegyezer-négyszázötvenöt) forint bűnügyi költségből 127.463,- (egyszázhuszonhétezer-négyszázhatvanhárom) forint megfizetése alól a vádlottat mentesíti.

Ily módon az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből a vádlott 73.952,- (hetvenháromezer-kilencszázötvenkettő) forintot köteles az államnak megfizetni, míg 127.463,- (egyszázhuszonhétezer-négyszázhatvanhárom) forintot az állam visel.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 25.400,- (huszonötezer-négyszáz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság vádlott neve vádlott bűnösségét gondatlanságból elkövetett testi sértés vétségében [Btk. 164. § (1), (3) bekezdés, (9) bekezdés c) pont] állapította meg. Ezért 50 óra fizikai jellegű közérdekű munkára ítélte azzal, hogy azt a vádlott hetente legalább egy napon - a heti pihenőnapon vagy a szabadidejében - díjazás nélkül köteles végezni. Rendelkezett - a munkavégzés önhibából történő elmulasztása esetére - a közérdekű munka vagy annak hátralevő részének szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról és a vádlottat 201.415,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte.

Az első fokú ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére téves minősítés miatt, a vádlott cselekményének a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és figyelemmel a (3)

bekezdésre, a (8) bekezdés 1. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntettének megállapítása, a kiszabott büntetés súlyosítása, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett, börtön fokozatban meghatározott szabadságvesztés kiszabása érdekében azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A Szegedi Fellebbviteli Főügyészség Bf.101/2019/6. számú átiratában és az ügyész a nyilvános ülésen előadott perbeszédében a vádlott terhére bejelentett megyei főügyészségi fellebbezést - az annak indokolásában szereplő, az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlanságának kiküszöbölésére vonatkozó megjegyzés mellőzésével - fenntartotta.

Az ügyészség álláspontja szerint az eset összes körülményének részletes elemzése alapján kizárható, hogy a vádlott a sértettel szemben fennálló indulata folytán törődött volna azzal, hogy a sértett a legkisebb sérülést is elkerülje, ily módon a vádlott közömbös volt az iránt, hogy a sértett szenved-e sérülést. Az elkövetéskori tudatbeszűkült állapot ellenére a vádlott javára az előreláthatóság hiánya nem állapítható meg, figyelemmel a vádlott által alkalmazott erőbehátás mértékére is, amelynek következtében a nagyobb tömegű hűtőszekrény az eredeti helyéről elmozdult. Ezért a vádlott szándéka eshetőlegesen testi sértés okozására irányult, ugyanakkor az életveszélyes sérülésre, mint eredményre, a hanyag gondatlansága terjedt ki, mert a tőle elvárható figyelmet vagy körültekintést elmulasztotta. Az eredményhez vezető okfolyamatot a vádlotti magatartás indította el, amellyel okozati összefüggésben a sértett közvetett életveszélyes sérülést szenvedett. A büntetés kiszabása körében mint közreható ok (concausa) értékelendő az a körülmény, hogy a sértett csak a sérülés elszenvedését követő napon fordult orvoshoz.

Az ügyészség további súlyosító körülményként kérte értékelni, hogy a vádlott a cselekményét közeli hozzátartozója sérelmére követte el, a hanyag gondatlansága pedig az eredmény tekintetében értékelendő enyhítő körülménynek. Mindezek alapján az ügyészség a vádlottal szemben a büntetési tételkeret minimumával megegyező tartamú szabadságvesztés kiszabását indítványozta azzal, hogy a terhelt esetében a büntetési célok annak végrehajtása nélkül is elérhetők. A Btk. 102. § (1) bekezdése szerinti mentesítésre a vádlottat a bűncselekmény tárgyi súlyára és az elkövetés körülményeire figyelemmel nem tartotta érdemesnek.

A fellebbezési nyilvános ülésen a védő az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta. Álláspontja szerint az ügyészség fellebbezése a bizonyítékok mérlegelését támadja. A vádlott az ügyben gyanúsítottkénti kihallgatásakor nyomban feltáró jellegű, beismerő vallomást tett. Az elsőfokú bíróság az ítéletében részletesen megindokolta, milyen körülmények vezettek az ítéletben elbírált bűncselekményhez. Ily módon az elsőfokú bíróság minősítése helyes és nem indokolt a büntetés súlyosítása sem.

A vádlott mindenben csatlakozott védőjéhez.

Az ítéletábra az ügyészség fellebbezését alaptalannak tartotta.

A másodfokú bíróság a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírált. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le. A bizonyítékok körültekintő, alapos, az iratok tartalmának megfelelő értékelésével csaknem hiánytalan tényállást állapított meg, amit a másodfokú bíróság a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontja szerint eljárva, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma (igazságügyi

orvosszakértői vélemény) alapján azzal egészített ki, hogy a sértett jobb karján a vádlotti magatartás következtében megragadási nyom (hámsérülés, bőr elszíneződés, véraláfutás) nem keletkezett.

Az ily módon kiegészített tényállás mentes a Be. 592. § (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági okoktól.

A megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a vádlott bűnösségére, és - az ügyészség álláspontjával ellentétben - a bűncselekményét is a törvénynek megfelelően minősítette.

Az elsőfokú bíróság részletesen, de lényegre törően foglalkozott az életveszélyt okozó testi sértés szándékos és gondatlan alakzatával [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulata, illetve Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés, (9) bekezdés c) pont]. E két bűncselekmény elhatárolása során részletesen elemezte a bűncselekmények tudati (tények tudata és a társadalomra veszélyesség tudata), valamint az akarat - érzelmi oldalát. Az egyes oldalakra általánosságban tett megállapításait követően azokat helyesen vetítette rá a konkrét ügyben feltárt körülményekre, és hibátlan logikai okfejtéssel vonta le azt a következtetést, hogy a vádlott a magatartásának lehetséges következményeit azért nem látta előre, mert a körülmények folytán kialakult tudatbeszűkült állapotában meggondolatlanul cselekedve, a tőle objektíve elvárható figyelmet és körültekintést elmulasztotta. A testi sértést illetően pedig a feltárt bizonyítékokból megalapozottan következtetett arra, hogy a vádlott részéről a sértett bántalmazása vagy a sértettnek kifejezetten sérülés okozása, mint indíték vagy cél kizárható volt, azaz a testi sértés okozására a vádlottnak még az eshetőleges szándéka sem terjedt ki.

Az ítéletábra az elsőfokú bíróság indokolását - az ügyészség fellebbezésében kifejtettékre figyelemmel - a következőkkel egészítette ki:

A Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és vagy a (2), vagy a (3) bekezdésre figyelemmel a (8) bekezdés 1. fordulata szerint minősülő életveszélyt okozó testi sértés büntette eredmény-bűncselekmény, ahol az elkövetőnek a szándéka bántalmazásra terjed ki és a magatartásával okozati összefüggésben az életveszélyes sérülés, mint eredmény következik be. A súlyosabb minősítést megalapozó eredményre az elkövető szándékának már nem kell kiterjednie, büntetőjogi felelősségét megalapozza az is, hogy ha az neki felróható okból, gondatlanságból jön létre [Btk. 9. §]. Az eredmény tekintetében fennálló gondatlanság megállapíthatóságának általában nem az a feltétele, hogy az eredmény előre látható legyen, hanem az életveszélyes eredmény lehetőségének kell az elkövetőtől elvárható figyelem és körültekintés mellett felismerhetőnek lennie (BH 2000.281.).

Az életveszélyt okozó testi sértés büntettének tárgya a testi épség és egészség. A bűncselekmény elkövetési magatartása a testi épség vagy egészség sértése. Ezen a testet érő olyan külső behatás értendő, ami a testen, illetve egy részén nyomokat visszahagyó sérülést eredményez. A fájdalomkóros nem feltétele a testi sértésnek. A testi sértés akkor valósul meg, ha a testet érő külső behatás érzékelhető és értékelhető.

Az élet és testi épség büntetőjogi védelméről szóló 3/2013. Büntető jogegységi határozat I/4. pontja rámutat arra, hogy a gondatlanságból elkövetett - életveszélyt okozó - testi sértés vétsége csupán a bűnösséget érintően tér el a büntetti alakzattól. A vétségi alakzat esetén ugyanis az elkövető testi épséget sértő szándék nélkül cselekszik, s magatartásának lehetséges - testi épség vagy egészség megsértését eredményező - következményeit a tőle elvárható figyelem, körültekintés elmulasztása miatt nem látja előre, vagy előre látja ugyan, de könnyelműen bízik az eredmény elmaradásában.

Az ügyészség fellebbezése arra irányult, hogy a másodfokú bíróság a vádlott cselekményét úgynevezett vegyes bűnösségű életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősítse, amikor is a vádlott (esetlegesen) szándéka kiterjedt arra, hogy a sértettnek testi sértést okozzon és e magatartásával okozati összefüggésben a vádlottnak felróható módon, hanyag gondatlansága miatt a sértettnek életveszélyes sérülése keletkezett.

Az elsőfokú bíróság gyakorlatilag a vádirattal egyező tényállást állapított meg, ideértve az ügyészség által indítványozott kiegészítést is.

Az ügyészség fellebbezése - a védő érvelésével szemben - nem a bizonyítékok mérlegelését, hanem az ítéleti tényállásban megállapított tudati tényekből levont jogi értékelést támadta.

Mindezek alapján a másodfokú bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy az irányadó tényállás alapján a testi sértést illetően a vádlottat szándékosság vagy a bűnösség enyhébb formája, az elsőfokú bíróság által is megállapított gondatlanság terheli-e. Az ügyészség fellebbezése szerint a vádlott esetlegesen szándéka terjedt ki a testi sértés okozására.

Az életveszélyt okozó testi sértés büntetti és vétségi alakzatának elhatárolásához is a 3/2013. BJE határozat nyújt segítséget, ami ugyan a tárgyi és az alanyi tényezők példálózó felsorolásával az emberölés büntettének kísérletét határolja el az életveszélyt okozó testi sértés büntettétől, illetve a halált okozó testi sértés büntettétől, de az ott felsoroltak a konkrét ügyben is irányadónak tekinthetők.

Így a tárgyi tényezők közül lényeges az elkövetés körülménye és módja. Az irányadó tényállás szerint a vádlott két kézzel megragadta a sértett jobb karját és erőteljesen berántotta a nagyszobába. A rántás ugyan erőteljes volt, az azonban nem a sérülést okozó tárgy (hűtőszekrény) felé irányult, csupán a szoba és a telefon felé. Emellett a tényállás kiegészítéséből megállapítható, hogy a sértett karjának két kézzel történt megragadása külsérelmi nyommal nem járt.

A BJE. határozat a tárgyi tényezők között felsorolja, hogy az elkövető kijelentéseinek is jelentőségük lehet az elkövetéskor fennállott szándék megállapításánál. A konkrét ügyben az irányadó tényállás szerint a vádlott a hálózati töltőre feltett telefon híváslistáját akarta megmutatni a sértettnek annak igazolásaként, hogy nem a barátnőjét, hanem a testvérét hívta fel. Iratszerűen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott és a sértett közötti veszekedés során a vádlott részéről egyáltalán nem hangzott el olyan kijelentés, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a vádlott testi sérülés okozására irányuló szándékkal ragadta meg a sértettet (első fokú ítélet 6. oldal második bekezdés).

A jogegységi határozat szerint a tárgyi tényezők körében az elkövetőnek a cselekmény elkövetése utáni magatartásából is következtetések vonhatók le a bűnösségi formára. A konkrét ügyben a vádlott, miután látta, hogy a sértett a hűtőszekrénynek csapódást követően fájdalmában összegörnyedt és felkiáltott, nyomban felajánlotta a segítségét, amelyet viszont a sértett nem fogadott el.

Az alanyi tényezők körében a cselekményt kiváltó indító ok (motívum) felderítésének és vizsgálatának kiemelkedő jelentősége van. Az elsőfokú bíróság e felderítési kötelezettségének is eleget tett és a vádlott, valamint a sértett egybehangzó vallomása alapján azt állapította meg a

tényállásban, hogy a veszekedésre amiatt került sor, mert a sértett nem hitte el a vádlottnak azt, hogy a testvérét hívta fel.

Az alanyi tényezők körében a cselekmény véghezvitelét megelőző pszichikus folyamat feltárása is lényeges, ez ugyanis szorosan kapcsolódhat az elkövetéskori tudattartalom megállapításához. Az elsőfokú bíróság ezt a pszichikus folyamatot is részletesen feltárta. A vádlott azért került indult állapotba, mert a sértett lényegében provokálta azzal, hogy már megint a barátnőjével beszélget, és a vádlotti felajánlás ellenére nem akarta megnézni a telefon híváslistáját, ami ennek ellenkezőjét bizonyította volna. A vádlott ennek következtében került rövid ideig tartó tudatbeszűkült állapotba, amelyhez hozzájárult az a tény is, hogy gyermekét aznap hazatérve holtan találta a lakásban.

A bűnösség eldöntésénél jelentőséghez jut az elkövetőnek a sértetthez fűződő kapcsolata is. Az irányadó tényállás szerint a vádlott és a sértett házassága már rég megromlott, közöttük rendszeresek voltak a veszekedések, de azok tettelegesséig nem fajultak. A megromlott házasság ellenére a vádlott fontosnak tartotta, hogy a felesége meggyőződjön arról, nem a barátnőjével, hanem a testvérével beszélt.

Az alanyi és a tárgyi tényezők vizsgálata körében tett előbbi megállapítások lényegében megegyeznek az elsőfokú bíróság által a tudati, illetve akarat - érzelmi oldal vizsgálata körében tett megállapításokkal. Ebből következik, hogy az ítélet tábla maradéktalanul egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a vádlottat a szándékosság enyhébb formája, azaz az eshetőleges szándék sem terheli a testi sértést illetően.

Az ítélet tábla álláspontja az, hogy a jelen ügyben a vádlott cselekvőségét nem lehet kizárólag a vád tárgyává tett magatartásra leszűkítve vizsgálni, mert az egy folyamat része volt.

A vádlott 2018. június 8. napján a déli órákban hazatérve, a lakásban holtan találta a már hosszú ideje betegeskedő lányát. A holttest elszállítására csak délután került sor és a vádlott ekkor kezdte telefonon értesíteni a halálesetről a hozzátartozókat. A vele egy fedél alatt, de különváltan élő felesége kezdetektől nem volt együttműködő, a halálesetről értesülve sem ment nyomban haza, csak a munkaideje letelte után. A sértett, aki tudott a vádlott új kapcsolatáról, abban a hiszemben, hogy a vádlott a barátnőjével beszél telefonon, kérdőre vonta őt. A vádlott, hogy ennek ellenkezőjét bebizonyítsa, arra kérte a sértettet, nézze meg a telefon híváslistáját, amely bizonyítja, hogy nem a barátnőjét, hanem a testvérét hívta fel. Miután a telefon a hálózati töltőre volt feltéve, azt a vádlott nem vitte oda a sértettnek, hanem a veszekedés és az aznap ért trauma miatti tudatbeszűkült állapotában a sértett kezét megragadva, a sértettet rántotta be a szobába.

A vádlott és felesége évek óta éltek ugyanabban a lakásban és használták a nagyszobát, így mindketten tisztában voltak a berendezési tárgyak elhelyezkedésével. Ilyen körülmények mellett a vádlottban fel sem merült annak gondolata, hogy a rántás következtében esetleg a sértett megbotlik, elesik és ezáltal neki akár a legcsekélyebb sérülése keletkezik. Arra pedig nyilvánvalóan nem gondolt, hogy a rántás olyan ívet ír le, amelynek folytán a sértett a hűtőszekrénynek csapódik és emiatt megsérül.

Mindezekre tekintettel a vádlottat a testi sértés okozása körében a szándékosság enyhébb fajtája, azaz az eshetőleges szándék sem terheli. A sértett sérülését a vádlott hanyag gondatlansága eredményezte, mert a tőle elvárható figyelmet körültekintést elmulasztotta. Indulattal teli állapotában nem vette figyelembe, hogy a nappali elején, ahová a feleségét berántotta, mennyire

szűk hely van a hűtőszekrény és az ágy között. Valakinek a megrántása nem jelent egyben testi sértési szándékot is, hiszen egy megrántás nem jár automatikusan testi sérüléssel.

Ezért az ítéletábra a bűncselekmény súlyosabb minősítésére irányuló ügyészégi fellebbezést alaptalannak találta és ebből adódóan nyilvánvalóan alaptalannak tekintette a büntetés súlyosítására irányuló fellebbezést is.

A büntetés (jogkövetkezmény) alkalmazása körében a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények közül a sértett konfliktust kezdeményező, közreható magatartását nagyobb nyomatékkal vette figyelembe. Súlyosító körülményként értékelte azonban, hogy a vádlott a bűncselekményt hozzátartozója sérelmére követte el.

Az enyhítő körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel az ítéletábra álláspontja az volt, hogy a vádlott cselekménye az elbíráláskor olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása szükségtelen, ezért a vádlottat a Btk. 64. § (1) bekezdése alapján megrovásban részesítette.

A megrovással a bíróság helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt, és felszólítja az elkövetőt, hogy a jövőben tartózkodjon bűncselekmény elkövetésétől [Btk. 64. § (2) bekezdés].

A teljesség érdekében azonban a következőkre mutat rá az ítéletábra:

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében tévesen hivatkozott a Btk. 17. § (2) bekezdésére.

E rendelkezés szerint a büntetés korlátlanul enyhíthető, ha az elmeműködés kóros állapota az elkövetőt korlátozza a bűncselekmény következményeinek a felismerésében vagy abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjen. A vádlottról készített igazságügyi elmeorvosszakértői vélemény szerint a vádlott nem kóros elmeállapotú, hanem a bűncselekményt az elkövetéskor fellépő akut gyász és a megromlott házassági kapcsolat okozta tartós stressz miatti rövid ideig tartó tudatbeszűkültség állapotban követte el. Ez a tudatbeszűkültség állapot a konkrét ügyben hasonló volt, mint a Btk. 161. §-a szerinti erős felindulásban elkövetett emberölés tényállási elemeként meghatározott erős felindulás (mely utóbbi megállapítása a Btk. 161. §-a esetében azonban nem szakértői feladat).

Ezért a konkrét ügyben a Btk. 17. § (2) bekezdésének alkalmazására nem nyílt törvényi lehetőség, az elsőfokú bíróság a büntetést ténylegesen a Btk. 82. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) pontja és (3) bekezdése alapján szabta ki.

Az ítéletábra a Be. 574. § (5) bekezdésének alkalmazásával a bűncselekmény tárgyi súlyához képest aránytalanul nagy bűnügyi költség megfizetése alól a vádlottat mentesítette. Az elsőfokú eljárásban felmerült összesen 201.415,- forint bűnügyi költségből a Be. 574. § (1) bekezdése alapján a vádlottat 73.952,- forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. Ez a költségjegyzék 1., 2., 3. tétele száma alatt bejegyzett, a vádlott elmeorvosszakértői vizsgálatával kapcsolatosan felmerült bűnügyi költség. Az ezen felül felmerült további 127.463,- forint bűnügyi költséget az állam viseli (költségjegyzék 4., 5. tétele szám alatti, a sértett orvosszakértői vizsgálatával felmerült szakértői díj, és 6., 7. tétele szám alatti védői díjak).

A kifejtettekből következik, hogy az ítéltábla az ügyészség fellebbezését alaptalannak találta, az első fokú ítéletet hivatalból felülbírálv, azt a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 613. § (2) bekezdése alapján az állam viseli, mert annak megfizetése alól a másodfokú bíróság a vádlottat mentesítette.

Az ítélet ellen a Be. 615. § (1), (2) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

Szeged, 2019. november 6.

Dr. Harangozó Attila sk.. Cserhádi Ágota sk.
a tanács elnöke

előadó bíró

Sefta Márta dr. sk.
bíró

A Szegedi Ítéltábla Bf.I.210/2019/8. számú ítélete és a Szegedi Törvényszék 9.B.1349/2018/14. számú ítéletének jelen ítélettel meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Szeged, 2019. november 6.

Dr. Harangozó Attila sk.
a tanács elnöke